

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
32/14. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2014. március 12.

A C-456/12. és C-457/12. sz. ügyekben hozott ítéletek
O., B., S. és G. kontra Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel

A Bíróság világossá teszi az uniós polgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagjainak az uniós polgár származási tagállamában történő tartózkodáshoz való jogára irányadó szabályokat

A 2004/38/EK irányelv az Unió polgárainak és családtagjaiknak jogot biztosít a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz¹. Erre vonatkozóan a holland Raad van State (államtanács) két külön előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordult a Bírósághoz négy olyan ügyben, amelyek tárgya az, hogy a holland hatóságok megtagadták tartózkodási jog biztosítását holland állampolgárságú uniós polgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagjától.

C-456/12. sz. ügy: O. és B. helyzete

A C-456/12. sz. ügy tárgya tartózkodási jog biztosításának megtagadása olyan helyzetben, amikor az uniós polgár visszatér az állampolgársága szerinti tagállamba azt követően, hogy érintett családtagjával rövid ideig több ízben egy másik tagállamban tartózkodott.

A nigériai állampolgár O. 2006-ban egy holland állampolgárral kötött házasságot, és Spanyolországban élt 2007. és 2010. áprilisa között. Ugyanezen időszak folyamán O. házastársa két hónapig tartózkodott férjével Spanyolországban, és rendszeresen együtt töltötte vele a szünidőket ebben az országban.

A marokkói állampolgárságú B. 2002-től kezdve együtt lakott Hollandiában holland állampolgárságú élettársával. 2005-ben Belgiumba költözött egy, élettársa által bérelt lakásba. Élettársa B-vel Belgiumban töltött minden hétvégét. 2007. áprilisában B. visszatért Marokkóba, és 2007. júliusában házasságot kötött az érintett holland állampolgárral.

Mivel O. és B. uniós polgárok családtagjai, a kérdést előterjesztő bíróságban felmerül a kérdés, hogy az uniós jog, különösen az EUMSZ 21. cikk és a 2004/38 irányelv tartózkodási jogot biztosít-e harmadik országok ezen állampolgárai számára az adott uniós polgárok állampolgársága szerinti tagállamban.

A Bíróság mindenekelőtt emlékeztet arra, hogy az EUMSZ 21. cikk és a 2004/38 irányelv rendelkezései nem biztosítanak önálló tartózkodási jogot harmadik országok állampolgárai számára. Az ezen állampolgárokra ruházott esetleges jogok az uniós polgár szabad mozgáshoz való jogának gyakorlásából származtatott jogok.

A Bíróság ezt követően megállapítja, hogy a 2004/38 irányelv nem biztosít származékos tartózkodási jogot olyan uniós polgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagjának, aki abban a tagállamban tartózkodik, amelynek állampolgára. A 2004/38 irányelv ugyanis kizárólag valamely uniós polgár olyan tagállamba való belépésének és tartózkodásának feltételeit szabályozza, amelynek e személy nem állampolgára.

¹ A 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o., helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.).

Azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy az EUMSZ 21. cikk ilyen származékos tartózkodási jogot biztosít-e, a Bíróság kifejti, hogy a származékos tartózkodási jog valamely uniós polgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja javára történő elismerésének megtagadása sértheti az említett uniós polgárnak a Szerződés e rendelkezése által biztosított szabad mozgáshoz való jogát. Az uniós polgárt ugyanis visszatarthatná származási tagállamának elhagyásától az, ha nem lehetne biztos abban, hogy az e tagállamba való visszatérésekor folytathatja egy másik tagállamban kialakított vagy megszilárdított családi életét. Mindazonáltal ilyen akadály kizárólag akkor jön létre, ha az uniós polgár fogadó tagállamban való tartózkodása tényleges jellegű, azaz megfelel a 2004/38 irányelv három hónapot meghaladó tartózkodáshoz való jogra vonatkozó rendelkezéseinek.

Következésképpen ha a 2004/38 irányelv három hónapot meghaladó tartózkodáshoz való jogra vonatkozó rendelkezéseinek értelmében és azokkal összhangban az uniós polgár ténylegesen egy másik tagállamban tartózkodott, és ennek folyamán családi életét e tagállamban alakította ki vagy szilárdította meg, az EUMSZ 21. cikk hatékony érvényesülése megköveteli, hogy e polgár a fogadó tagállamban vitt családi életét folytathassa a származási tagállamba való visszatérésekor. Ez azt jelenti, hogy ilyen helyzetben a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag számára származékos tartózkodási jogot kell elismerni.

Az ilyen származékos tartózkodási jog EUMSZ 21. cikk alapján történő biztosításának feltételei főszabály szerint nem lehetnek szigorúbbak azon feltételeknél, amelyeket a 2004/38 irányelv származékos tartózkodási jognak olyan uniós polgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja részére történő biztosítása tekintetében előír, aki szabad mozgáshoz való jogát valamely, az állampolgársága szerinti tagállamtól eltérő tagállamban való letelepedés útján gyakorolta. Ugyanis, noha a 2004/38 irányelv nem szabályozza az uniós polgár állampolgársága szerinti tagállamba való visszatéréseinek eseteit, azt analógia útján alkalmazni kell, tekintve, hogy ebben az esetben ugyancsak az uniós polgár tekinthető referenciaszemélynek ahhoz, hogy ezen uniós polgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja származékos tartózkodási jogban részesülhessen.

Azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy a fogadó tagállamban történő egyes rövid idejű tartózkodások kumulatív hatása származékos tartózkodási jogot nyithat-e uniós polgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja számára ezen uniós polgár állampolgársága szerinti tagállamba való visszatérésekor, a Bíróság emlékeztet arra, hogy kizárólag a 2004/38 irányelv három hónapot meghaladó tartózkodásra vonatkozó rendelkezéseinek megfelelő tartózkodás nyithat ilyen tartózkodási jogot a visszatérésekor. A Bíróság kiemeli, hogy a rövid idejű tartózkodások (mint az uniós polgár állampolgársága szerinti tagállamtól eltérő tagállamban töltött hétvégék vagy szünidők) együttesen tekintve sem felelnek meg e feltételnek.

A Bíróság megállapítja egyebekben, hogy B. uniós polgár családtagjának minőségét élettársa fogadó tagállamban való tartózkodását követően szerezte. Márpedig harmadik ország olyan állampolgáraként, aki – legalább a fogadó tagállamban való tartózkodásának egy része folyamán – nem rendelkezett uniós polgár családtagjának minőségével, nem élvezhetett e tagállamban származékos tartózkodási jogot a 2004/38 irányelv értelmében. Ilyen körülmények között e külföldi állampolgár nem hivatkozhat az EUMSZ 21. cikkre a célból, hogy származékos tartózkodási jogot szerezzen az uniós polgár állampolgársága szerinti tagállamba való visszatérésekor.

A fenti megfontolások összességének fényében a Bíróság megállapítja, hogy olyan helyzetben, amikor az uniós polgár, a 2004/38 irányelv három hónapot meghaladó tartózkodáshoz való jogra vonatkozó rendelkezései értelmében és azokkal összhangban, harmadik ország állampolgárával családi életet alakított ki vagy szilárdított meg valamely, az állampolgársága szerinti tagállamtól eltérő tagállamban, ugyanezen irányelv rendelkezései alkalmazandók analógia útján, amikor az említett uniós polgár visszatér származási tagállamba érintett családtagjával.

C-457/12. sz. ügy: S. és G. helyzete

A C-457/12. sz. ügy tárgya, a C-456/12. sz. ügyéhez hasonlóan, az, hogy a holland hatóságok megtagadták tartózkodási jog biztosítását holland állampolgárok családtagjai számára. Ám, a

C-456/12. sz. ügytől eltérően, az érintett uniós polgárok családtagjukkal nem az állampolgárságuk szerinti tagállamtól eltérő valamely tagállamban tartózkodtak.

S. ukrán állampolgár. Szeretne holland állampolgárságú vejénél tartózkodni. S. arra hivatkozik, hogy ő gondozza unokáját. Vejének lakóhelye Hollandiában van, de holland munkáltatójánál végzett keresőtevékenysége keretében legalább hetente egyszer Belgiumba utazik.

A perui állampolgár G. 2009-ben egy holland állampolgárral kötött házasságot. Ez utóbbinak lakóhelye Hollandiában van, de egy belga vállalkozás alkalmazásában áll. E keresőtevékenység keretében naponta ingázik Hollandia és Belgium között.

Ezzel kapcsolatban a Raad van State lényegében arra keres választ, hogy az uniós jog származékos tartózkodási jogot biztosít-e uniós polgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja számára, amennyiben ezen uniós polgár az állampolgársága szerinti tagállamban rendelkezik lakóhellyel, de szakmai tevékenységének keretében rendszeresen egy másik tagállamba utazik.

A Bíróság megerősíti, hogy a C-457/12. sz. ügyben érintett helyzetekben az uniós polgárok a munkavállalók EUMSZ 45. cikk által biztosított szabad mozgásának hatálya alá tartoznak. Ugyanis a munkaszerződés keretében a lakóhelye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban szakmai tevékenységet folytató minden uniós polgár e rendelkezés hatálya alá tartozik.

A Bíróság ezt követően kifejti, hogy a munkavállalók szabad mozgáshoz való jogának hatékony érvényesülése megkövetelheti, hogy az EUMSZ 45. cikk alapján tartózkodási jog illesse meg uniós polgár munkavállaló harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagját az uniós polgár állampolgársága szerinti tagállamban.

Tehát a kérdést előterjesztő bíróság feladata lesz annak vizsgálata, hogy a C-457/12. sz. ügy tárgyát képező helyzetekben a származékos tartózkodási jog uniós polgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező érintett családtagjának való biztosítása szükséges-e ezen uniós polgár EUMSZ 45. cikkből eredő alapvető szabadságai tényleges gyakorlásának biztosításához. A Bíróság szerint az a körülmény, hogy az érintett, harmadik ország állampolgárságával rendelkező személy viseli gondját az uniós polgár gyermekének, tekinthető releváns tényezőnek annak vizsgálata során, hogy a tartózkodási jognak ezen, harmadik ország állampolgárságával rendelkező személytől való megtagadása visszatartó hatással lehet-e az érintett uniós polgár EUMSZ 45. cikkből eredő jogainak tényleges gyakorlására. Mindazonáltal önmagában az a tény, hogy kívánatosnak tűnhet, hogy a gyermek ellátását a harmadik ország állampolgárságával rendelkező személy biztosítsa, aki az uniós polgár házastársának egyenes ági felmenője, önmagában nem elegendő e visszatartó jelleg megállapításához.

Az EUMSZ 45. cikk tehát az uniós polgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagjának származékos tartózkodási jogot biztosít az uniós polgár állampolgársága szerinti tagállamban, ha az említett uniós polgár ezen utóbbi államban rendelkezik lakóhellyel, de az ugyanezen rendelkezés értelmében vett munkavállalóként rendszeresen egy másik tagállamba utazik, amennyiben e jog biztosításának megtagadása visszatartó hatással van az érintett uniós polgár EUMSZ 45. cikkből eredő jogainak tényleges gyakorlására, aminek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítéletek teljes szövege ([C-456/12](#) et [C-457/12](#)) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499